

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/9249 din 28.11.2023

la proiectul de lege bugetului de stat pentru anul 2024 (număr unic 1067/MF/2023)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Finanțelor, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul, însoțit de nota informativă a acestuia și anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe pagina web oficială a autorului la data de 05.12.2022, redirecționând spre portalul particip.gov.md, după cum urmează:<https://mf.gov.md/ro/content/proiectul-legii-bugetului-de-stat-pentru-anul-2024>

Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei de argumentare a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este aprobarea indicatorilor bugetului de stat pentru anul 2024, reglementări specifice anului bugetar respectiv, precum și anexe (indicatorii generali și sursele de finanțare ale bugetului de stat; componența veniturilor bugetului de stat; bugetele autorităților publice centrale și bugetele autorităților bugetare independente/autonome; transferurile către bugetele locale, inclusiv investițiile capitale), elaborat potrivit propunerilor de buget înaintate în modul și în termenul stabilit de cadrul normativ de către entitățile publice.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Implementarea amendamentelor propuse, poate contribui la realizarea scopului anunțat de către autor, fapt care nu este în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017).

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Nota informativă a fost întocmită cu respectarea exigențelor prescrise la art.53 al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”*. Nota informativă a fost întocmită cu respectarea exigențelor prescrise la art.53 al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]*
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative,*

în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.&n

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

În mod direct proiectul nu reglementează activitatea entităților publice, însă, prin proiect sunt stabilite sursele financiare ce urmează să fie alocate entităților publice în vederea asigurării desfășurării activităților și a sarcinilor acestora.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Potrivit notei de argumentare a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este aprobarea indicatorilor bugetului de stat pentru anul 2024, reglementări specifice anului bugetar respectiv, precum și anexe (indicatorii generali și sursele de finanțare ale bugetului de stat; componența veniturilor bugetului de stat; bugetele autorităților publice centrale și bugetele autorităților bugetare independente/autonome; transferurile către bugetele locale, inclusiv investițiile capitale), elaborat potrivit propunerilor de buget înaintate în modul și în termenul stabilit de cadrul normativ de către entitățile publice.

La elaborarea proiectului au fost eludate exigențele calendarului bugetar prescrise de prevederile art. 47 alin.(1) lit.d) al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014, potrivit căroră (1) *La nivel central, principalele activități și termene-limită ale calendarului bugetar sînt: d) Guvernul aprobă și prezintă Parlamentului proiectele legilor bugetare pe anul următor – pînă la 15 octombrie.*

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a fost întocmită cu respectarea exigențelor prescrise la art.53 al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

Implementarea amendamentelor propuse, poate contribui la realizarea scopului anunțat de către

autor, fapt care nu este în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017).

28.11.2023

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina CHISTOL , Inspector principal

Digitally signed by Chistol Cristina
Date: 2023.11.28 13:39:28 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

